

Logistiikalla suuri strateginen merkitys seudulle

KEHITTÄMISSUUNNITELMIEN TAUSTALLA ALUEEN TEOLLISUUDEN TARPEET.

Lentologistiikkakeskuksen ja lentorahtialueen kehittäminen etenee vahvasti. Rakennuspaikka on valmiiksi kaavoitettu, lentorahtiasematasen rakennussuunnitelmat valmistuivat syksyllä ja terminaaliuunnokset ovat vuorossa seuraavaksi. Hankkeeseen on haettu rahoitusta liikenne- ja viestintäministeriön lisätalousarviosta. Hanketta koordinoiva Riitta Björkenheim VASEKilta elää sen käsityksen ja toiveen varassa, että valtio tulee näin mukaan Vaasan seudun infrastruktuurin kehittämiseen.

Lentorahtiyhteyden avaamisesta käydään säännöllisesti neuvotteluita eri operaattoreiden kanssa, mutta Björkenheim myöntää että toimintaympäristön kehittämisen avoin aikataulu vaikeuttaa keskusteluita. – Myöskään globaali talouskriisi ei ole neuvotteluita helpottanut, mutta onneksi sentään Vaasan seudulla on mennyt hieman paremmin kuin muualla. – Ja nyt muutaman kuukauden ihan yleisestikin nousujohteisesti, Björkenheim lisää.

” Seudun logistiikan infrastukturi ei ole kehittynyt teollisuuden tahtiin

VASEKin logistiikka-asiantuntija Tommi Tuomisen mukaan keskeinen tekijä alueen logistiikan kehittämisen tarpeen taustalla on luonnollisesti alueen teollisuus – Vaasan seudun vahvat vientiyritykset paitsi valmistavat itse, myös tarvitsevat omassa tuotannossaan paljon nopeakiertoisia komponentteja ja puolivalmisteita. Vaikka vientiteollisuutta on keskittynyt poikkeuksellisen paljon alueelle, ei seudun logistiikan infrastruktuuri ole kehittynyt aivan samaan tahtiin.

Vaasan ja Mustasaaren yhteishankkeena työstettävä maalogistiikkakeskus tulee omalta osaltaan parantamaan tätä tilannetta. Toinen nykyisen tilanteen ongelma on, että suuri osa logistiikka-alan toimijoista on sijoittunut Vaskiluotoon, mikä on sataman läheisyyden takia toki hyvä, mutta haittavaikutuksena on 200 000 vuosittain keskustan ja Vaskiluodon sillan kautta kulkevaa raskasta ajoneuvoa. Valtateiden risteyskohtaan, keskustan ulkopuolelle rakennettava logistiikkakeskus tulee vähentämään liikennepaineita keskustassa, sekä siltaan kohdistuvaa rasitusta.

” Yrityksille olennaisinta on kilpailukykyinen hinta ja kuljetusaikataulu

Vaikka suuri osa kumipyöräliikenteestä voidaan hoitaa tulevaisuudessa uudesta logistiikkakeskuksesta, ei satamaakaan unohdeta, vaan aivan päinvastoin. Sataman kehittäminen kulkee käsikädessä muiden logistiikkahankkeiden kanssa, ja yhdessä lentologistiikkakeskuksen kanssa ne tuovat toinen toisilleen kustannus- ja synergiaetua, paitsi toiminnallisuuden, myös markkinoinnin kannalta. Alueen yrityksille olennaisinta on kilpailukykyinen hinta ja kuljetusaikataulu. Sataman ja logistiikkakeskusten kehittyminen lisäävät vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia.

Maalogistiikkahankkeen osalta Vaasa ja Mustasaari ovat jo tehneet yhteisen aiesopimuksen yhteistyöstä, ja lisäksi on sovittu hankekehittäjän mukaan ottamisesta. – Lisäksi Mustasaaren kunnassa on jo aloitettu osayleiskaavaan laatiminen, ja Vaasassa tehdään yleiskaavaehdotus tänä vuonna. Tarkoituksena olisi, että kuokka lyödään maahan vuonna 2011, Tuominen kertoo ja toivoo ettei viivytyksiä tulisi. Alan toimijoilla on kiire, prosessi on joka tapauksessa pitkä, joten alkuun olisi syytä päästä ajoissa. Monet ovat odottaneet jo vuosia, ja Suomessa on muitakin logistiikkahankkeita käynnissä. Uhkakuvana, että alan toimivat valuvat muualle, jos Vaasan seudulla ei pystytä vastaamaan kysyntään. Toimintojen keskittäminen ja tehostaminen on yrityksille tärkeää. Kuntasektori on tiedostanut hankkeen kiireellisyyden hyvin, ja tekee paljon töitä sen eteen, että rakennustyöt alueella pystytään aloittamaan mahdollisimman nopeasti.

” Kuokka lyödään maahan vuonna 2011

Merenkurkun toisella puolella, Ruotsin Uumajassa logistiikkaan on myös panostettu paljon, ja elokuussa Botniaban valmistumisen yhteydessä avataan myös uusi Nordic Logistic Center (NLC), joka on keskittynyt lähinnä raidetavaliikenteeseen. Uumajan hanke on merkityksellinen myös Vaasan seudun yritysten kannalta, sillä sen kautta avautuvat myös nopeat liikenneyhteydet muun muassa Saksaan ja muualle Keski-Eurooppaan. Vaasan ja Uumajan kaupunkien virkamiehet, sekä logistiikkahankkeiden parissa työskentelevät henkilöt, ovat olleet tiiviisti yhteyksissä, ja visiona on että jatkossa

tämän alueen kautta voisi kulkea uusi merkittävä kuljetuskäytävä aina Atlantin rannikolta Norjan puolelta Etelä-Suomeen tai vaikka Venäjälle asti. Nykyisin Pohjoismaiden tärkeimmät kuljetuskanavat ovat pohjois-etelä suuntaisia, ja toimiva itä-länsi-suuntainen yhteys voisi avata aivan uusia mahdollisuuksia logistiikan saralla. Riitta Björkenheim on hieman varovainen arvioidessaan Uumaja-linkin lopullista vaikutusta, sillä sen merkitys tulee näkymään paremmin vasta vuosien päästä. Tommi Tuominen muistuttaa, että mitä enemmän kuljetuksissa tullaan painottamaan ympäristöarvoja, sitä olennaisemmaksi tulee myös tämä mahdollinen Vaasa-Uumaja väli, joka nojaa vahvasti meri- ja raidekuljetuksiin. Kumipyöräliikenteen vähentämiseksi on olemassa runsaasti EU-hankkeita, joten sinänsä aika on kypsä.

” Mitä enemmän kuljetuksissa tullaan painottamaan ympäristöarvoja, sitä olennaisemmaksi tulee myös tämä mahdollinen Vaasa-Uumaja väli, joka nojaa vahvasti meri- ja raidekuljetuksiin

Vasekilaiset visioivat, että viiden vuoden kuluttua hankkeet ovat hyvässä vauhdissa ja Vaasan seutu on tunnettu logistinen keskus, joka tarjoaa hyvät ja kilpailukykyiset puitteet niin logistiikan alan toimijoille kuin muullekin elinkeinoelämälle. Näin logistiikka ei olisi kynnyskysymys, kun yritykset miettivät sijoittumistaan, vaan päinvastoin. Logistiikan kehittäminen on seudulta tärkeä viesti kaikille alueella jo toimiville, mutta myös tänne sijoittumista harkitseville yrityksille, siitä että Vaasassa pystytään tarjoamaan niiden tarpeisiin riittävät kuljetusmahdollisuudet. Suomessa toimivien yritysten logistiikkakustannukset ovat merkittävästi esim. Keski-Euroopan vastaavia korkeammat. Avainasemassa onkin kehittää Vaasan seudun logistisia olosuhteita siten, että niin tavarat kuin henkilöt pääsevät liikkumaan sujuvasti ja kustannustehokkaasti. Seudulta löytyvät kaikki elementit olosuhteiden kehittämiseksi suomalaiselle huipputasolle. Tommi Tuomisen mukaan olisi vaarallista tuudittautua siihen, että täällä nyt toimivat yritykset pysyisivät täällä ikuisesti, ellei seudulla pystytä kehittämään infrastruktuuria niiden tarpeiden mukaisesti. Vertauskohtana voidaan pitää metsäteollisuutta, joka on kokenut paljon lakkautuksia Suomessa, ja nekin tehtaot jotka vielä ovat jäljellä, ovat juuri niitä jotka toimivat parhaiden yhteyksien äärellä. Uhkakuvien sijaan kehittäminen tulisi kuitenkin nähdä nimenomaan niiden mielettömien mahdollisuuksien kautta, joita Vaasan seudulla nyt on, lisää Björkenheim. Vahva energiaklusteri sekä muut vientiyritykset ja monipuolinen koulutustarjonta ovat hyviä menestyksen rakennuspalikoita. Logistiikkahankkeet tulevat täydentämään pakettia entistä houkuttelevamman. Kyseessä ovat suuret investoinnit, mutta ne on vain tehtävä, sillä kuten Uumajan kaupungin kehitysjohtaja Tomas Sikström on sanonut, logistiikan kehittämisen hyvä ja huono puoli on se, että menot tulevat ensin, mutta tulot vasta kun ne ovat toiminnassa.

”Vaasalla ja Uumajalla yhteiset haasteet ja mahdollisuudet logistiikan saralla.”

Uumajan kaupungin kehitysjohtajan Tomas Sikströmin mukaan logistiikan kehittämiseen on monia syitä.

- Teollisuus- ja elinkeinoelämä tarvitsevat jatkuvasti tehokkaampia kuljetusmuotoja, jotta ne voivat säästää aikaa ja rahaa. Kaupankäynti Suomen ja Ruotsin välillä on kasvanut tasaisesti, ja myös EU:n sisämarkkinoiden ennustetaan kasvavan entistä nopeammin. Tämän lisäksi myös Itämeren alueen kaupan odotetaan kasvavan. Kansallisten liikennejärjestelmien yhteensovittaminen, ja idän ja lännen välisten yhteyksien parantaminen on siksi ajankohtaista. Merenkulkuun ja rautatiekuljetuksiin panostaminen on myös ilmasto- ja ympäristöystävällinen ratkaisu. Uumajan uusi Nordic Logistic Center antaa koko alueen logistiikalle paremmat puitteet ja mahdollisuudet tehokkaampaan rahdinkuljettamiseen. Kauttakulkyhyys Vaasan avaisi siten merkittävän määrän suuren kuljetuskapasiteetin vaihtoehtoja Ruotsista Suomen kautta aina Venäjälle asti, ja tietenkin myös toisinpäin. Uumajan läheisyys ja Ruotsin rautatieverkosto puolestaan tarjoavat Suomen teollisuudelle hyvät yhteydet keski- ja etelä-Eurooppaan,

ja jopa Atlantin rannikolle nopeammin kuin nyt, ja lisäksi Itämeren liikennettä vähentäen.

- Logistiikkakeskuksiin panostaminen merenkurkun molemmin puolin, voi yhteistyön myötä tarjota kilpailukykyisiä vaihtoehtoja nykyisille liikennemalleille. Eri kuljetusmuotoja yhteen sovitamalla voidaan tarjota myös joustavia mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeiden mukaan. Vaasassa ja Uumajassa on yhtenevät, meri- rautatie, ja lentokapasiteetit, sekä yhteydet Euroopan valtateille, molemmissa kaupungeissa.

- Uumajan ja Vaasan kannalta merkittävä mahdollisuus on tulevaisuudessa rakentaa vahva ja tehokas itä – länsi – suuntainen yhteys, joka täydentää kansallisia kuljetusjärjestelmiä, jotka ovat pääasiassa pohjois – etelä – suuntaisia. Kaikki logistiikkaan tehtävät investoinnit vahvistavat aluetta niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Kun alue on osa laajempia, merkittäviä kauppa- ja kuljetusreittejä, se luo uusia yhteyksiä yritysten välille ja sitä kautta uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

